

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки та менеджменту
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

Емпіричні методи у фінансах
(обов'язковий ОК)
(обов'язковий / вибірковий)

Реалізується в межах освітньо-наукової програми

Фінанси, банківська справа та страхування
(назва)

за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування
(шифр, назва)

на III (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

Розробник Борисова В.А. д.е.н., професор, професор кафедри фінансів,
банківської справи та страхування

(підпис) (прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри: <u>Фінансів, банківської справи та страхування</u> (назва кафедри)	протокол від _____ .№ _____
	Завідувач кафедри _____ (підпис) Проф.. М.М. Геєнко (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми В. А. Борисова
(підпис)(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма _____ М.О.Лищенко
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана: _____ М.М. Геєнко
(ПІБ)
_____ І.Д. Самошкіна
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації _____ (_____)
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: _____ 2024 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Емпіричні методи у фінансах		
2.	Факультет/кафедра	Факультет ЕіМ кафедра фінансів, банківської справи та страхування		
3.	Статус ОК	Обов'язковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для	ОП «Фінанси, банківська справа та страхування», 072 Фінанси, банківська справа та страхування		
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)	—		
6.	Рівень НРК	8 рівень НРК		
7.	Семестр та тривалість вивчення	3 семестр, 10 тижнів		
8.	Кількість кредитів ЄКТС	3 кредити ЄКТС		
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл денна форма	Контактна робота(заняття)		
		Лекційні	Практичні /семінарські	Лабораторні
		20	20	50
10.	Мова навчання	Українська		
11.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Борисова В.А. д.е.н, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування		
11.1	Контактна інформація	viki.a.borisova@gmail.com ауд. 406 економічного корпусу Сумського НАУ. За консультацією можна звернутися щопонеділка з 12.00 до 13.00.		
12.	Загальний опис освітнього компонента	Дисципліна входить до складу обов'язкових навчальних дисциплін та є однією зі складових комплексної підготовки докторів філософії (PhD) у галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні. Дисципліна орієнтована на розвиток у здобувачів дослідницьких компетентностей, зокрема спрямована на формування у аспірантів знань і навиків, достатніх для вільної інтерпретації і оцінки якості емпіричних досліджень, а також для самостійної постановки дослідницької проблеми, планування, проведення і		

		обґрунтування результатів емпіричних досліджень у сфері фінансів.
13.	Мета освітнього компонента	Метою дисципліни є розвиток у здобувачів дослідницьких компетентностей для реалізації на практиці вміння і навичок застосування методологічного інструментарію з проблематики фінансів, використання положення і методів дослідження фінансової науки для розв'язання професійних та наукових задач, організації дослідницької діяльності у сфері фінансів.
14.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Основою вивчення дисципліни є ОК 4 «Методологія проведення наукових досліджень»
15.	Політика академічної доброчесності	У разі, якщо здобувач здає роботу іншого здобувача як свою власну, така робота анулюється і виконується повторно. У разі списування – повторне складання відповідного завдання. У разі використання текстових запозичень без належного цитування (академічний плагіат) - робота анулюється.
16.	Посилання на Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4779

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента здобувач очікувано буде здатен	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК			Як оцінюється ДРН
	ПРН 3. Узагальнювати наукові дослідження у фінансах, банківській справі і страхуванні, виділяти не вирішену частину проблеми та синтезувати нові наукові положення та ідеї поєднуючи фінансову теорію та емпіричні докази.	ПРН 5. Самостійно обирати та використовувати методи дослідження (економетрії, статистики, моделювання тощо), релевантні до наукового завдання у спеціалізованій сфері дослідження, аргументовано та доброчесно формувати висновки	ПРН 8 Використовувати інформаційні технології під час викладання, навчання та дослідження у роботі з джерелами, збиранні та обробці даних, представленні результатів дослідження	
ДРН 1. Розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики у сфері фінансів	X			Аналітичний огляд з презентацією, взаємне оцінювання
ДРН 2. Ставити першочергові та перспективні дослідницькі задачі з тим, щоб обирати ефективні шляхи і засоби збору й обробки емпіричного матеріалу із проблематики наукового дослідження у сфері фінансів	X		X	План дослідницької роботи, взаємне оцінювання
ДРН 3. Використовувати пізнавальний потенціал системи емпіричних методів наукового дослідження для розв'язання конкретних поточних та перспективних дослідницьких завдань у сфері фінансів	X	X	X	Підготовка есе з обґрунтуванням оптимальних методів дослідження відповідно до обраного об'єкту та завдання, взаємне оцінювання.
ДРН 4. Дотримуватися етичних принципів та стандартів використання отриманого наукового результату та надбань інших вчених		X		Аналітичний огляд з презентацією, взаємне оцінювання

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу							Рекомендована література
	Аудиторна робота					Самостійна робота		
	Лк		П.з / семін. з		Лаб. з.			
	денна	заочна	денна	заочна		денна	заочна	
Тема 1.Методи і форми емпіричного рівня наукового пізнання фінансів: загальна характеристика Емпіричне у формуванні концептуальних засад розвитку фінансів. Емпіричне тестування теорій та теоретичних концепцій у сфері фінансів. Нормативно-правова база фінансової емпіричної діяльності в Україні. Загальнонаукові емпіричні методи: спостереження, експеримент, вимірювання, порівняння, узагальнення. Інші емпіричні методи дослідження: опитування, опитування-інтерв'ю, анкетні опитування, бесіда, рейтинг, експертна оцінка, метод колективних експертних оцінок, метод «мозкового штурму», морфологічний метод аналізу, метод семикратного пошуку, метод асоціацій та аналогій, метод колективного блокнота і контрольних запитань, морфологічний ящик. Емпіричні методи у фінансах: EventStudyMethodology. PerformanceEconometricsandEventStudies, Endogeneity, DifferenceinDifferenceEstimators.	4		2		-	20		[1-5] [7-9, 11-13] [27, 28]
Тема 2. Пошук, накопичення та обробка наукової інформації. Загальна характеристика інформації. Класифікація інформації. Роль та функції наукової інформації. Види джерел інформації. Інформаційне	4		2		-	20		[1-5] [27, 28]

забезпечення наукових досліджень. Етапи пошуку інформації. Порядок обробки та групування інформації.								
Тема 3. Емпіричні дані у фінансах: збір, обробка та узагальнення Емпіричні дані у фінансовому управлінні. Нові підходи до формування емпіричних даних у фінансах в умовах глобалізації. Сучасні підходи до складання фінансової та нефінансової звітності в Україні. Стандарти GRI (GlobalReportingInitiative) у підготовці публічної нефінансової звітності. Міжнародні стандарти фінансової звітності (IFRS) у підвищенні прозорості інформації та ефективності рішень менеджменту. Побудова фінансової звітності відповідно до Національних НП(С)БО. Сучасні способи представлення емпіричних даних. Технологія XBRL як інструмент підготовки, аналізу і передачі бізнес-інформації. Таксономії у створенні документів XBRL. Dashboard у вирішенні проблем інформаційної асиметрії. Збір, обробка та узагальнення емпіричних даних при розробці бізнес-плану інноваційного проекту. Емпіричні дані та інструментарій штучного інтелекту. Використання штучних нейронних мереж (ШНМ) у фінансовій сфері. Теорія та інструментарій генетичних алгоритмів у прийнятті рішень. Базові засади теорії ШНМ. Синтез штучних нейронних мереж, нечітких множин та генетичних алгоритмів у прийнятті рішень.	4		4		-	20		[6-10] [16-20] [26-28]
Тема 4. Методика експериментальних досліджень у сфері фінансів. Експеримент як засіб отримання нових знань. Розробка методики експерименту. Обробка	4		2		-	20		[1-5] 21

експериментальних даних. Вибіркові оцінки коректності математичної обробки результатів експерименту. Вимоги щодо проведення статистичних спостережень.							
Тема 5. Емпіричний фінансовий аналіз. Тестування фінансових моделей. Емпіричний аналіз структури капіталу підприємств. Емпіричний аналіз IPO. Дискримінантний аналіз як інструмент фінансової діагностики. Тестування закордонних та вітчизняних моделей однофакторного та багатофакторного дискримінантного аналізу. Емпіричні методи стратегічного фінансового менеджменту. PEST(EL) – аналіз в оцінці впливу ринкових трендів на фінансові результати компанії, етапи проведення. Системи ключових показників ефективності (KPI) в оцінці реалізації фінансової стратегії корпорації. BalancedScorecard (BSC) як інструмент трансформації стратегічних цілей в оперативні заходи. Місце стратегічних карт у представленні стратегії компанії. Побудова системи збалансованих показників. Принципи побудови Піраміди ефективності (PerformancePyramid). TableaudeBord: особливості складання та місце в управлінні компанією. Комбінаторна експрес-діагностика в управлінні фінансами. Метод економічних нормалей у детермінуванні перспектив розвитку бізнесу. Забезпеченість запасів джерелами їх формування. Емпірика прийняття управлінських рішень за результатами фінансової діагностики.	4		4		-	20	[14-28]
Всього	20		20		-	100	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять</u> , консультацій)	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент</u> <u>самостійно</u>)
ДРН 1. Розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики у сфері фінансів	Групові дискусії, метод кейсів(casestudy)	Читання (опрацювання теоретичного матеріалу) Дослідження та аналітичний огляд проблеми у фінансах (на вибір здобувача)
ДРН 2. Ставити першочергові та перспективні дослідницькі задачі з тим, щоб обирати ефективні шляхи і засоби збору й обробки емпіричного матеріалу із проблематики наукового дослідження у сфері фінансів	Лекція-презентація, Групові дискусії Консультації викладача	Читання (опрацювання теоретичного матеріалу) Складання плану дослідної роботи (індивідуально) Рецензування плану
ДРН 3. Використовувати пізнавальний потенціал системи емпіричних методів наукового дослідження для розв'язання конкретних поточних та перспективних дослідницьких завдань у сфері фінансів	Лекція - презентація Консультації викладача Метод кейсів (casestudy)	Читання (опрацювання теоретичного матеріалу) Підготовка есе з обґрунтуванням оптимальних методів дослідження відповідно до обраного об'єкту та завдання.
ДРН 4. Дотримуватися етичних принципів та стандартів використання отриманого наукового результату та надбань інших вчених	Лекція-дискусія Консультації викладача	Читання (опрацювання теоретичного матеріалу) Аналітичний огляд з презентацією Перевірка на плагіат

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Діагностичне оцінювання – тестування здобувачів щодо розуміння теоретичних основ фінансів, методів здійснення наукових досліджень.

5.2. СУМАТИВНЕ ОЦІНЮВАННЯ

5.2.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання з дисципліни передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	План дослідницької роботи	20 балів /20%	7-й тиждень
2.	Взаємне оцінювання (рецензування)	15 балів /15%	8 /14-й тиждень,
3.	Есе	30 балів /30 %	13-й тиждень
4.	Аналітичний огляд за обраною темою* з презентацією	35 балів / 35%	14-й тиждень
	Всього	100 балів	

* Перелік рекомендованих тем для дослідження актуальних проблем фінансів в аналітичному огляді:

1. Проблеми забезпечення відповідності рівня заробітної плати, пенсій та стипендій рівню цін на споживчі товари в умовах інфляції.

2. Проблеми формування доходів місцевих бюджетів в Україні.

3. Проблеми створення системи фінансування науково-технічного (інноваційного) розвитку України (інноваційної інфраструктури).

4. Проблеми фінансового забезпечення Пенсійного фонду України

5. Проблеми підвищення платоспроможності аграрних підприємств України.

6. Проблеми визначення ціни робочої сили та забезпечення відповідного рівня заробітної плати..

7. Проблеми розвитку фінансових ресурсів страхової системи України

8. Проблеми розвитку системи страхування сільськогосподарських ризиків

9. Проблеми формування фінансових ресурсів комерційних банків

10. Скорочення обсягів кредитування економіки в умовах кризи та вплив цього фактора на стан та розвиток економіки України.

11. Проблеми повернення кредитів підприємствами

12. Проблеми формування та використання фінансових ресурсів сфери охорони здоров'я в Україні

13. Проблеми фінансування розвитку вищої освіти в Україні

14. Фінансові проблеми розвитку економіки України

15. Проблеми та перспективи розвитку кредитування населення в Україні.

16. Розвиток підприємництва, фінансові важелі формування структури економіки України з точки зору потужності функціонуючих підприємств (малого, середнього та крупного бізнесу).

5.2.2. Критерії оцінювання

Аналітичний огляд з презентацією	<21 балів	21-25 балів	26-31 балів	32-35 балів
	незначна обізнаність щодо проблеми, наведено короткий опис. Не демонструє самостійного мислення щодо обраної теми.	Наведено більшою мірою опис проблеми (без аналізу) недостатнє обґрунтування основних моментів, не достатньо послідовна аргументація, презентація відсутня або подана поверхнево..	Продемонстровано розуміння, глибину та / або деталізацію проблеми; основні проблемні аспекти обґрунтовані, аргументи є послідовними; вивчаються різні точки зору, презентація є змістовною, послідовно.	Досить глибоко та / або детально розкрита проблема, проаналізовані різні погляди на проблему; всі основні моменти викладені, аргументи послідовні та вагомі; аналізуються різні точки зору, наводяться власні пропозиції.
План дослідницької роботи	<12 балів	12-15 балів	15-17 балів	18-20 балів
	Не всі складові плану розроблено та/або інформація подана неструктуровано, немає розуміння логічної структури дослідження, поданий з порушенням строків	Наявні усі складові із теоретико-методологічним обґрунтуванням, є розуміння логічної структури дослідження, складові не повністю відображають їх змістовне наповнення, поданий з порушенням строків	Наявні усі складові із детальним теоретико-методологічним обґрунтуванням, присутнє розуміння логічної структури дослідження, складові повністю відображають їх змістовне наповнення, поданий в установлені строки.	Наявні усі складові із детальним теоретико-методологічним обґрунтуванням, присутнє розуміння логічної структури дослідження, складові повністю відображають їх змістовне наповнення, присутні елементи оригінальності і власної позиції автора, поданий в установлені строки.
Взаємне оцінювання	<9 балів	9–11 балів	12–13 балів	14–15 балів
	надано оцінювання не відповідно до критеріїв	надано оцінювання, яке частково відповідає критеріям.	надано оцінювання, яке чітко відповідає критеріям.	надано оцінювання, яке чітко відповідає критеріям, присутнє обґрунтування.
Есе	<18 балів	18-22 балів	23-26 балів	27-30 балів

	тексту бракує зв'язності й цілісності, не наведено жодного аргументу, відсутній висновок.	текст характеризується фрагментарністю, думки викладаються на елементарному рівні; наведені аргументи не є доречними; прикладу немає або він не є доречним, відсутній висновок.	послідовний, повний текст, наявна аргументація різних поглядів на проблему, приклади; неординарна побудова тексту, відсутній висновок	оригінальний за думкою текст; повно, вичерпно висвітлює тему; аналіз різних поглядів на проблему; приклади переконливі, конкретизовані; цілісний, логічність і послідовність викладу; висновок відповідає темі й органічно впливає із аргументів і прикладів
--	--	--	--	---

5.3. Формативне оцінювання:

Для оцінювання поточного прогресу у навчанні та розуміння напрямів подальшого удосконалення передбачено

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усний зворотний зв'язок від викладача на аналітичний огляд та презентацію	після презентації
2.	Усний зворотний зв'язок від викладача під час роботи над планом дослідження	протягом занять
3	Письмовий зворотний зв'язок на план дослідження від колег здобувачів	протягом тижня після складання
4	Усний зворотній зв'язок від викладача та студентів після есе	під час занять

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Основна

1. Важинський С.Е., Щербак Т.І. Методика та організація наукових досліджень : Навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с. URL: <https://nuczu.edu.ua/sciencearchive/Articles/gornostal/vajinskii%20posibnyk.pdf>
2. Дороніна М. С. Технологія соціально-економічних наукових досліджень (схеми і приклади) : навч. посібн. 3-тє вид., випр. і доп. Х. : ВД "ІНЖЕК", 2007. 120 с. URL: <https://ua1lib.org/book/3175809/b5af58?id=3175809&secret=b5af58>
3. Каламбет С.В., Іванов С.І., Півняк Ю.В. Методолія наукових досліджень: Навч. посіб. Днєвськ: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с. URL: <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2017/10/3-1.pdf>
4. Староста В.І. Методологія наукових досліджень: навчально-методичний посібник для самостійної роботи здобувачів освіти. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 64 с. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/34985>
5. Юхименко П. І., Бойко С.В. Актуальні проблеми фінансової думки України: навчально-методичний посібник Біла Церква, 2012. 119 с. URL: <http://dspace.nuft.edu.ua/bitstream/123456789/26051/1/Actual%20problem.pdf>

Законодавчі та нормативні документи

6. Меморандум про взаєморозуміння щодо розробки і запровадження Системи фінансової звітності. 18.12.2017 № v0102201-17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0102201-17#Text>
7. Положення про організацію наукової, науково-технічної діяльності у вищих навчальних закладах III та IV рівнів акредитації: наказ Міністерства освіти і науки України 01.06.2006 № 422 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1197-06#Text>
8. Про вищу освіту. Закон України 01.07.2014 № 1556-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
9. Про затвердження переліку пріоритетних тематичних напрямів наукових досліджень і науково-технічних розробок на період до 2021 року. Постанова Кабінету Міністрів України. 7.09. 2011 р. № 942. ост. ред. 27.04.2021 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/942-2011-%D0%BF#Text>
10. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» Наказ Міністерства фінансів України 07.02.2013 № 73 ост. ред. 10.08.2021 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
11. Про наукову і науково-технічну діяльність. Закон України 26.11.2015. № 848-VIII ост. ред. 18.04. 2021 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
12. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні Закон України 08.09.2011. № 3715-VI ост. ред. 05.12. 2012 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text>
13. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки. Закон України. 11.07.2001 № 2623-III, ост. ред. 20.02.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-14#Text>.

Додаткова

14. Божанова В.Ю., Кононова О.Є. Аналіз емпіричної бази дослідження оцінки рівня ефективності стратегії розвитку. 2019. *Вчені записки Університету «КРОК»* №3(55). С. 151-163. URL: <https://snku.krok.edu.ua/vcheni-zapiski-universitetu-krok/article/view/220/250>
15. Гапак Н.М., Бойко Я.М., Ковач А.Я. Діагностика фінансово-економічного стану ринку енергопостачання регіону: емпіричний аналіз на прикладі Закарпаття. *Науковий вісник Ужгородського Університету. Серія Економіка*. 2020. Вип. 1 (55). С. 75-84. DOI: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2020.1\(55\).75-84](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2020.1(55).75-84)
16. Зварич О.В. Податкові надходження: методологія прогнозування : монографія. Київ.

- нац. торг.-екон. ун-т, 2013. 444 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/149246802.pdf>
17. Каплан Роберт С., Нортон Дейвид П. Сбалансированная система показателей. От стратегии к действию. 2-е изд., испр. и доп. / Пер. с англ. М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2005. 320 с. URL: https://1c-predpriyatie-qlik.ivan-shamaev.ru/wp-content/uploads/2017/12/norton_kaplan_balanced_scorecard.pdf
 18. Лактіонова О.А. Гнучкість фінансової системи: методологія, оцінка та вектори забезпечення: монографія. Вінниця:, 2016. 400 с. URL: https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/188/1/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D0%B8%D1%8F_%D0%9B%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0_11_05.pdf
 19. Любіч О.О. Теоретичні основи прийняття фінансових рішень на макрорівні : монографія К.: НДФІ, 2004. 348 с.
 20. Науково-дослідна робота – фактор підвищення якості професійного розвитку : наук.-допом. бібліогр. показч. / уклад.: А. Вінницька, Т. Петруня, Т. Скульбіна ; ред.: Н. Моїсєєва, Л. Голубенко ; Миколаїв. обл. універс. наук. б-ка. Миколаїв. URL: <https://ru.calameo.com/books/0031148999f95b49a527b>
 21. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Поведінкова та експериментальна економіка» Тернопіль. 2016. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/retrieve/51563/2/%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf>.
 22. Основний портал міжнародного проекту XBRLInternational URL: <https://www.xbrl.org/>
 23. Серединська В.М., Загородна О.М., Федорович Р.В. Економічний аналіз. Навчальний посібник. Тернопіль: Видавництво Астон, 2010. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/458/1/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7.pdf>
 24. Фінансова звітність за таксономією МСФЗ Тренінг для аудиторів URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/XBRL_training_for_auditors_final_pr_2020-12-17.pdf?v=4
 25. The global standards for sustainability reporting URL: <https://www.globalreporting.org/standards/>
 26. Beveridge W. (2004) The Art of Scientific Investigation. Blackburn Press, 178 p. URL: https://openlibrary.org/books/OL23279056M/The_art_of_scientific_investigation.
 27. Booth W., Colomb G., Williams J. (2008) The Craft of Research. Chicago: University of Chicago Press. 336 p. URL: <http://course.sdu.edu.cn/G2S/eWebEditor/uploadfile/20140306165625006.pdf>